

Analýza publikační činnosti v psychologických vědách za r. 1984

V r. 1984 bylo vydáno celkem podle dostupných informací 38 titulů psychologické literatury (viz příloha), a to jak prací původních, tak přeložených. Do tohoto počtu zahrnujeme monografie, vysokoškolské učebnice, sborníky a vybraná skripta. Nezahrnujeme sem většinu skript, protože se nepodařilo získat jejich přesnou evidenci, a účelové publikace.

Z uvedeného počtu vyšlo v češtině 30 titulů, ve slovenštině 6, překlad ze slovenštiny do češtiny 1 a 1 sborník v angličtině. Ve srovnání s r. 1983 jde o pokles produkce o 18 titulů.

Základní psychologické obory jsou pokryty takto : obecná a experimentální psychologie 9, pedagogická psychologie 8, sociální psychologie 5, psychologie tělesné výchovy a sportu 3, vývojová psychologie 2, po jedné publikaci v psychologii klinické, práce, hudební, psychodiagnostice. Z rozmanitých aplikačních oblastí vyšlo 6 titulů. V hodnoceném období vyšel tedy větší počet prací z obecné a experimentální psychologie a pedagogické psychologie, odpovídajícím způsobem je zastoupena sociální psychologie a psychologie sportu. Jinak jde o nízké počty.

O většině původních a přeložených titulů lze říci, že jde o významná díla se značným teoretickým dosahem. Dalším výrazným rysem těchto prací je výrazná orientace na pomoc při řešení otázek, které klade praxe. Relativně novým rysem je větší podíl titulů vyloženě aplikačního případně popularizujícího rázu, kde není vždy vazba na základní psychologická pracoviště a záruka odpovídající odborné úrovně. Problémem na druhé straně zůstává zvýšení přístupnosti a poutavosti těch prací, kde pro jejich dobrou ideovou a odbornou úroveň je žádoucí co největší publikační. Obecně platí, že je třeba zvýšit důraz na kvalitu posuzování rukopisů jak z hlediska ideového, tak odborného.

Stále trvá nerovnoměrné pokrytí jednotlivých oblastí psychologických věd. Nevycházejí (až na specializovanou výjimku

slovníku hudební psychologie, který vznikl na nep psychologickém pracovišti) tituly encyklopedického a slovníkového charakteru. Příznakem pozitivního obratu v tomto směru je příručka pro uživatele vědeckých informací. Stále jen menší část prací vznikla jako výsledek plnění státních a rezortních plánů výzkumu. I zde však lze předpokládat pozitivní vývoj vzhledem k tomu, že se dokončuje v souvislosti se závěrem pětiletky řada významných monografií.

Podíl jednotlivých nakladatelství na ediční činnosti v oblasti psychologických věd je následující: SPN Praha 11, ACADEMIA 4, SPN Bratislava 3, Avicenum 3, Svoboda 2, Diagnostika 2, Merkur 2, po jednom Obzor, Veda, Pravda, Univerzita Karlova, Suprafon, Albatros, Smena, Naše vojsko, Výzkumný ústav psychiatrický a Pedagogická fakulta Hradec Králové. Tentokrát publikovalo nejvíce titulů SPN Praha, v počtu jsou však zahrnuta některá skripta.

Překladů je velmi málo, celkem tři. všechny z ruštiny, z toho 2 do slovenštiny a 1 do češtiny. Počet překladů by bylo žádoucí zvýšit, a to o fundamentální díla mnohostranného využití, která jsou jinak těžko dostupná.

Celkově lze ediční činnost v oblasti psychologických věd za rok 1984 hodnotit kladně. Několik titulů vyšlo v opakovaném vydání, což svědčí o stabilizovaném zájmu o psychologickou literaturu; z toho jsou dvě učebnice.

Publikace představují jeden z hlavních výstupů psychologické práce a mají značný ohlas jak v odborné, tak širší veřejnosti. Jeví se jako potřebné zvýšit vzájemnou informovanost základních psychologických pracovišť o ediční činnosti. Zejména to platí o skriptech a účelových publikacích, které nejsou uváděny v celostátních přehledech vydaných prací. Zvýšená pozornost ideové a odborné úrovni publikací patří k prvořadým úkolům psychologických pracovišť.

Prof. PhDr. J. Janoušek, CSc.

21. března 1985

Seznam publikací z psychologických věd za rok 1984 v ČSSR.

- ANDREJEVOVÁ, G.M. : Sociální psychologie.
Praha, Svoboda 1984. 400 str.
- BARTÁK, K. - TÄUBNER, V. : Fiziologie a psychologie
tělesných cvičení.
Hradec Králové, PF, 220 str.
- BARTKO, O.: Moderní psychohygienu. 5. vyd.
Praha, Obzor 1984. 486 str.
- BRICHČÍN, M. a kol.: Přístrojové metody v psychologické
diagnostice.
Bratislava, Psychodiagnostické a didactic-
ké testy 1984. 210 str.
- CIBULEC, J. : Manželské praktikum.
Avicenum 1984. 304 str.
- CIBULEC, J. : Psychologie obsluhy.
Praha, Merkur 1984. 236 str.
- ČERNÝ, V. : Psychodiagnostika a jej využitie
v socialistickej spoločenskej praxi.
Bratislava, Psychodiagnostické a
didaktické testy 1984. 210 str.
- DANIEL, J. : Psychická záťaž v pracovných a terénnych
podmienkách.
Bratislava, Veda 1984. 401 str.
- DIANIŠKA, G. : Efektívnosť propagandistickej činnosti.
Pravda 1984. 216 str.
- DUŠKOVÁ, J.: Mezilidské vztahy v prodejně.
Merkur 1983, 104 str.
- ĎURICĎ, L. : Psychológia a škola IX. Tvorivé myslenie
žiakov a prestavba nášho školského
systému.
Bratislava, Slovenské pedagog. nakl. 1984.
290 str.
- HELUS, Z. : Vyznat se v dětech.
Praha, SPN 1984. 208 str.
- HRABAL, Vl. a kol.: Psychologické otázky motivace ve škole.
Praha, SPN 1984, str. 256

- JANOUSEK, J. : Společná činnost a komunikace.
Praha, Svoboda 1984. 248 str.
- JANOUSEK, J. a kol. : Aktuální úkoly psychologie při prohlubování
světonázorové výchovy studentů.
Studia Psychologica VI.
Acta Univ. Carol. Philosoph. et Hist. 4, 1982
Praha, UK 1984. 104 str.
- KHOL, J. : Kauzální přístup a psychologicko-metodologické
anafáze jednání.
Praha, Academia 1984.
- KODÝM, M. : (Ed.) Proceeding of the 4 th Prague International
Conference. Psychological Development,
Learning and Personality Formation,
Praha, Academia 1984.
- KODÝM, M. a kol. : Příručka pro uživatele vědeckých informací. 3.
Psychologie.
Praha, Academia 1984.
- KULIČ, V. : Člověk - učení - automat.
Praha, SPN 1984. 250 str.
- LANGMEIER, J. : Vývojová psychologie pro dětské lékaře.
Praha, Avicenum 1983, 224 str.
- LANGR, L. : Úloha motivace ve vyučování na základní
škole.
Praha, SPN 1984. 112 str.
- LINHART, J. - TURKOVÁ, M. : Procesy učení v počátečním čtení
a psaní.
Praha, SPN 1984, Skriptum
- LINHART, J. : Vývoj vědomí člověka a společnost.
Praha, Academia 1984. 336 str.
- MACHAČ, M. a kol. : Duševní hygiena a prevence zátěže.
Praha, SPN 1984. Skriptum
- MÍČEK, L. : Duševní hygiena.
Praha, SPN 1984. 208 str.
- MÍČEK, L. : Sebevýchova a duševní zdraví. 3. vyd.
SPN, Praha 1984, 224 str.
- MIGLIERINI, B. : Poznávání a formování osobnosti vojáka.
Praha, Naše vojsko 1984. 256 str.
- MIKŠÍK, O. : Dynamika psychických funkcí v modelových
zátěžových situacích. (Metodologická analýza
poznatků a zkušeností)
Praha, Výzkumný ústav psychiatrický 1983. -
Zpráva 1983, č. 38

- MRKVIČKA, J. :
Knížka o radosti.
(Rozpravy o růstu a tvorbě osobnosti)
Avicenum 1984, 122 str.
- POLEDNÁK, I. :
Stručný slovník hudební psychologie.
Supraphon 1984. 462 str.
- PLATONOV, K.K. a kol. : Kolektiv a osobnost. (překlad z ruštiny)
Bratislava, SPN 1983. 312 str.
- Rozanovová, T.V. : Rozvoj paměti a myšlení u nepočujících
 dětí. (překlad z ruštiny)
Bratislava, SPN 1984, 190 str.
- RYCHTECKÝ, A. - SLEPIČKA, P. : Psychologie sportu. 2. vydání
SPN 1984. 200 str.
- ŘEZÁČ, J. : Sociální psychologie pro posluchače učitel-
ství ZŠ.
Praha, SPN 1984.
- ŠVANCARA, J. : Psychologie emocí a motivace.
Praha, SPN 1984. Skriptum
- VANČUROVÁ, E. : 5 x Filip.
Albatros 1984. 5 sešitů.
- VANĚK, M. a kol. : Psychologie sportu. 2. přeprac. vydání.
Praha, SPN 1984. 200 str. Učebnice pro vysoké
školy.
- ZELINA, M. - JAŠIOVÁ, E. : Povinnosť - piata dimenzia.
SMENA 1984, 200 str.